



**המשרד לשירותי דת
סמנכ"ל בכיר שירותי דת**

לכבוד
מר **פליטאל אייזנטל**
הממונה על המועצה הדתית
פתח תקווה

שלום רב,

הנדון : רישום לנישואין של בני העדה האתיופית

1. בתחילת שנת 2015 התקבלו במשרד לשירותי דת מס' תלונות בגין התנהלות בלתי תקינה לכאורה של מחלקת הנישואין בפתח תקווה ביחס לקהילה האתיופית, כגון סירוב לרשום זוגות לנישואין, בדיקת תוקף הגירות, התנהגות בלתי ראויה מצד עובדי ציבור ויצירת בירוקרטיה מייאשת.
2. על-כן, בתאריך ה- 17 מאי 2015 יצא צוות ביקורת מהמשרד לבדיקת הטענות. התרשמות חברי הצוות הייתה חיובית באופן כללי למעט הערה שניתנה על התנהלות לקויה של רשם הנישואין בעת קבלת קהל, שהתנצל על-כך והצהיר שהפיק את הלקחים הנדרשים.
3. מביקור זה ועד לחודש פברואר 2016, מועד בו התפרסמה כתבת תחקיר לא מחמיאה, בקשר לרישום נישואין בקרב בני העדה האתיופית בפתח תקווה, לא התקבלו במשרדנו תלונות על התנהלות לא תקינה במועצ"ד. בכתבה הושמעה הקלטה של שיחה שהתנהלה בין פקיד רישום הנישואין לבת העדה האתיופית. בשיחה בין השניים, הומלץ לבת הזוג שבאה להירשם לנישואין ללכת להירשם לנישואין במועצה דתית אחרת בניגוד להנחיות.
4. בעקבות כתבת תחקיר זה יצא צוות ביקורת מהמשרד ב- 7 למרץ 2016 במטרה לברר את הסוגיות שעלו בכתבה. נציגי המשרד נועדו עם היו"ר מר פליטאל, מזכיר מועצ"ד מר אברהם, מנהל מחלקת הכשרות מר פרסיק וכן עם ראש מחלקת הנישואין מר ספיר. בביקור זה השתתפו גם נציגי העדה האתיופית בפתח-תקווה בראשות הרב עדיאל שהעלו את טענותיהם בדבר השירות הלקוי לכאורה במועצ"ד.
5. לאור האמור לעיל ובהתייחס לסוגיות שעלו לאחר בירור הנושא לעומק, ולאור קבלת חו"ד של עו"ד הראל גולדברג, היועץ המשפטי של הרבנות הראשית לישראל, אבקש לציין כדלהלן :
 - 5.1 הנחיות המשרד לעניין רישום בני העדה פורטו בנוהל אשר הופץ בתאריך 25 ליולי 2011 וזאת על רקע עתירה שהוגשה בבג"ץ 2532/10 **עתים נ' הרבנות הראשית לישראל** (להלן - **פרשת עתים**), אשר בבסיסה עמד סירובם של מספר רבנים רושמי נישואין להכיר בגיורים שנערכו במסגרת ממלכתית. במסגרת התגובה לעתירה, הודיעה הרבנות הראשית לישראל לבית המשפט "שגיורים שנעשו במסגרת ממלכתית הינם מחייבים, וכי די בתעודת הגיור, כשלעצמה, כדי לבסס את יהדותו של הבא להירשם לנישואין. לפיכך, גר צדק שעבר גיור ממלכתי לא צריך להוכיח את יהדותו לרשם הנישואין מעבר להצגת תעודת המרה כדן ו/או תעודת המעידה על גיור במסגרת ממלכתית".
 - 5.1.1 בהתאם לאמור, הנוהל מנחה את רשמי הנישואין כי יש לטפל בבקשה לרישום נישואין של בני זוג, אשר אחד מהם או שניהם עברו גיור מוכר, כפי שמטפלים בכל בקשה אחרת לרישום נישואין המוגשת למועצה הדתית, כאשר האישור והחתימה על תעודת הנישואין יינתנו על ידי אחד מארבע הרבנים שהוסמכו לכך על ידי מועצת הרבנות הראשית לישראל לצורך זה.
 - 5.1.2 בסעיף 8.1.3 לנוהל זה, נקבע כי ככל שהנרשם לנישואין בן העדה האתיופית עבר הליך גיור,



המשרד לשירותי דת
סמנכ"ל בכיר שירותי דת

"אזי אותו נרשם אינו צריך לעבור הליך בירור יהדות נוסף ודי בהצגת תעודת גירות מקורית ו/או תעודת המרה מקורית כדי להמשיך בהליך רישום הנישואין".

5.1.3. העיקרון המונח בבסיס הנוהל הוא שבני הזוג יקבלו את השירות במסגרת המועצה הדתית בה ביקשו להירשם, באופן שיישמר כבודם ולא תיווצר עבורם טרחה מיוחדת, וככל שהרב רושם הנישואין מסרב לרשום את בני הזוג, מחלקת הנישואין באותה מועצה דתית תטפל בבקשה מול אחד מארבע הרבנים שהוסמכו לעניין כאמור, באופן שלבני הזוג לא תוסב עוגמת נפש כתוצאה מסירוב הרב.

6. בדיון שהתקיים בוועדת הקליטה בכנסת בראשות ח"כ ד"ר אברהם נגוסה, בתאריך כ"ח באדר א' התשע"ו, (8 למרץ 2016) קוראת הוועדה למשרד לשירותי דת להשיב לה "מה עושה המשרד כדי למנוע הישנות מקרי אפליית יוצאי אתיופיה בבואם להירשם לנישואין ברבנות פתח תקווה וכן כיצד הוא פועל למצות את הדין עם פקידים שאינם פועלים על-פי חוק ולא מאפשרים לבני העדה האתיופית לממש זכות יסוד להירשם לנישואין".

7. מבירור עמכם עולה כי המועצ"ד מתכוונת לערוך שינוי במצבת כוח האדם במחלקת הנישואין כך שישוּבצו עובדים חדשים במקומם של העובדים שהתנהלו באופן לא ראוי כאמור לעיל, מיד לאחר חג הפסח.

8. על-כן אבקש לוודא כי כל עובדי מחלקת הנישואין מודעים להנחיות כאמור לעיל ופועלים בהתאם. כמו"כ אבקש לקבל עדכון על הצעדים שנקטו בפועל בהתאם להתחייבותכם בעניין.

9. בכל שאלה והבהרה ניתן לפנות לח"מ.

בברכה,
משה דגן
סמנכ"ל בכיר לשירותי דת

העתקים :

וועדת הקליטה, כנסת ישראל
מר **עודד פלוס**, המנהל הכללי
הרב **בנימין אטיאס**, רב העיר
הרב **הדנה יוסף**, הרב הראשי ליהדות אתיופיה
מר **עופר אברהם**, מזכיר המועצה הדתית
הרב **חזקיהו סאמין**, מנהל תחום נישואין ורבנים
מר **אהרון עמנואל**, מרכז בכיר מועצות דתיות
מר **כפיר יהודה**, מרכז בכיר מעקב ובקרה